

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA" ("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday, by
The Ukrainian Nat'l Ass'n
of America
at 53 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Subscriptions:
Single copy... 10c
Monthly... \$1.00
Quarterly... \$3.00
Half-year... \$5.00
Yearly... \$10.00

СВОБОДА

УРЯДОВИЙ ОРГАН У. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ "SVOBODA" OFFICIAL ORGAN OF THE UKR. NAT'L ASS'N OF AMERICA

ЗАПОЖ. 1893 РОКУ.
"СВОБОДА" ("LIBERTY")
видається три рази на тиждень
вівторок, четвер і субота,
видає
УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
в Америці
53 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Порядок:
місячно... \$2.00 Канада і Європа
на рік... \$1.00 на рік... \$3.00
погод. число .03 (на рік) 1.00

РІК XXII.

Джерзі Сіті, Н. Дж., вівторок 29-го грудня 1914.

Ч. 94.

|

VOL. XXII.

Jersey City, N. J., Tuesday, December 29, 1914.

N. 94.

БИТВЫ У ВОЗДУСІ НА РІЗДВО.

Німці налітають на три держави понад сушу і понад море.

Тяжке становище австро-угорської армії.

Турки доносять про перемоги своєї армії.

НІМЕЦЬКИЙ ЛЕТУН В АНГЛІЇ.

ЛОНДОН, 25. грудня. — Англійське міністерство війни видає нині таке урядове повідомлення:

„Нині о 1. годині пополудні надійшло повідомлення, що надійшли дві дуже високі, зі сходу на захід через Шірнес, Англії, летуни, побачивши його, підлетіли і вдарили на несприятелів стрілами та пробили його через море на схід.“

„Тисячі народа приглядалися до воздушний битви“.

Місто Шірнес має 20,000 населення, лежить над рікою Темзою, 34 миль на схід від Лондону, звідки Англія. Коло Шірнес стоїть значна частина англійської флотії.

НІМЕЦЬКІ ЛЕТУНИ У ФРАНЦІЇ.

ПАРІЖ, 26. грудня. — Нині перший раз виконав німецький воздушний кружок „Пелеліні“ напад на французьке місто. Телеграма, яка сюди прийшла, доносить, що один німецький воздушний кружок перелетів понад місто Нансі і кинув 14 бомб. Бомби вибухнули і знищили багато будинків. Двоє людей, як повідомляють, загинуло, а двоє є ранених.

АНГЛІЙСЬКІ ЛЕТУНИ В НІМЕЧЧИНІ І УСПІШНА ПОГОНЯ ЗА НИМИ.

БЕРЛІН, 26. грудня. (Бездротна телеграма через Сейвід, Л. Ай.) — Німецька адміністрація оголошує нині таке повідомлення:

Дня 25. грудня підійшло недалеко німецького заливу коло укріпленого острова Гельголянд 8 англійських військових кораблів. Літаки, які були під охороною тих військових кораблів, полетіли аж до устя німецького ріки і кинули бомби на німецькі кораблі, що стояли там на якорі та на збірник газу недалеко Нунсгафен, але не трапили і взагалі не зробили жадної шкоди.

На англійських летунів звернула була стріли німецька надбережна артилерія, почим вони втіли на захід. Німецькі летуни зараз воли на свої літаки (аероплани) і кружляли (Цепеліни) та полетіли за англійськими вітрогонками. Скоро дізнали вони англійські військові кораблі та стали кидати в них бомбами, які влучили два торпедовці і ще один корабель. Сей корабель став відразу у великий огни.

Даліше ємнимо погоню з огляду на враку.

ЛОНДОН, 27. грудня. — Адміраліція оголошує нині таку оновістку:

По усті англійських летунів з німецького побережжя показалося, що один англійський летун літає у воздушній битві з Німцями. Шістьох англійських летунів вернулося додому.

ФРАНЦУЗСЬКІ ЛЕТУНИ В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН (через Сейвід, Л. Ай.), 26. грудня. — Генеральний штаб оновіщує: В неділю, дня 20. с. м. французькі летуни кинули бомби на німецьке село, хоч там не було війська, лише шпиталь. У відповідь на сей напад полетіло нині

двох німецьких летунів до Франції, що кинули бомби на місто Нансі.

НІМЕЦЬКІ ЛЕТУНИ В РОСІЇ.

ПЕТРОГРАД (через Лондон), 26. грудня. — З Варшави телеграфують, що нині перелетіло понад місто Сохачів над рікою Бугрою в російській Польщі шістьох німецьких летунів, котрі кинули на місто бомби. Одна бомба мала відат вибити між товпу людей на торговині. Кореспондент московської газети „Новое Время“, яка виходить в Петрограді, донос, що бомби вбили о-смеро людей, а понад 100 ранили.

Війна з Росією.

НІМЦІ ДЕРЖАТЬ СЯ СИЛЬНО В РОСІЙСЬКІЙ ПОЛЬЩІ.

БЕРЛІН, 27. грудня. — Головна квартира німецької армії видає нині такий звід про военну акцію проти Росії в останній час:

У Східних і Західних Прусах положення в ніч не змінилося.

В російській Польщі наша армія зробила малий поступ.

На воздушний схід від Томашова наша армія посувала ся наперед.

Напад Москвитів коло Іновтоді відперло наше військо і завдало їм тяжкі втрати.

РОСІЙСЬКІ ВЛАСТІ ВТІКАЮТЬ З ВАРШАВИ.

БЕРЛІН (бездротна телеграма через Сейвід, Л. Ай.), 27. грудня. — Російські власті перенесли свій осідок з Варшави до Вильни. Така наслідок нині телеграфічна вість до Копенгаги (столиці Данії).

ТЯЖКЕ СТАНОВИЩЕ АВСТРИЙСЬКОЇ АРМІЇ.

БЕРЛІН (через Сейвід, Л. Ай.), 27. грудня. — Урядове пресоє бюро видає нині таке урядове повідомлення:

Німецька армія оголошує про свої успіхи над рікою Бугрою і Нілцею, але австрійська армія, здаєть ся, мусить тяжко бити ся, аби удержати ся на своїх становищах над рікою Дунайцем. Але мимо того Австрійці держать ся над долинним бігом сей ріки і посувають ся вперед у Карпатах.

Сербі знова посувають ся наперед коло ріки Сави і Дрини, але відат у незначний сід.

В Галичині тепер австрійська армія воєні в чотирох місяцях з російською армією.

1) Коло Кракова.

2) Над рікою Дунаєм на північ від Нового Санду.

3) Коло Ясла (між рікою Віслоком і Віслоком — Лемківщина).

4) В Карпатах, на угорсько-польській границі коло Ужока. Там Австрійці побудували ся вперед на північний схід і як дивять до долинного бігу Дністра, то посувають ся даліше або під Перемишль, або, коли би цього вже не треба було, то йдуть в напрямі на Самбір.

5) В обляженій Перемишлі.

РОСІЯ ГОЛОСИТЬ ПЕРМОГИ НАД АВСТРИЙСЬКОЮ АРМІЄЮ.

ПЕТРОГРАД, 27. грудня. — Знов долинного бігу ріки Ніди (в російській Польщі) вечером, у дитинцю, дня 25. с. м. протітали ми з місцевості Вієліца Австрійців, котрі там завзято борошились, бо мали намір укріпити ся над лівним берегом ріки Ніди. Описи ми прогнали Австрійців поза ту ріку.

В Галичині, на полудні від ріки Вісли, в околиці міста Тарнова, дня 25. с. м. прогнали ми Австрійців з лінії Турків-Ольшани. Австрійці лишили 10 скорострільних карabinів. Там взяли ми до неволі 2,500 австрійських жовнірів і 43 офіцарів.

На другий день ми даліше переслідували Австрійців, котрі уступали в незад. Здобули ми від них знова 8 машинних карabinів і около 1000 жовнірів узяти до неволі.

Ми здобули верхи недалеко Седлиц над рікою Білою.

В Карпатах в напрямі до Дукли, були битви в днях 25. і 26. с. м. Ми прогнали Австрійців з лінії Жалгород-Дукли і Австрійців даліше уступають. В останніх битвах в тих околицях Австрійці понесли великі втрати і лишили в наших руках більше ніж 10,000 полонених жовнірів.

ЦІСАР ФРАНЦ ІОСИФ ПРИБИТИЙ НЕВДАЧАМИ АВСТРИЙСЬКОЇ АРМІЇ.

ЛОНДОН, 27. грудня. — Сюди наслід телеграма з Берна у Швайцарії, в якій доносить, що австрійський цисар в цілком знеможений і зломаний фізично.

Причиною сього знеможення старого монарха має бути душевне протіє, яке викликали у нього невдачі австро-угорської армії в останній часі.

ТУРКИ ПОБИЛИ МОСКАВІТІВ НА КАВКАЗІ.

БЕРЛІН (бездротна телеграма через Сейвід, Л. Ай.), 27. грудня. — Турецьке пресоє бюро з Царгорода, столиці Туреччини, доносить, що похід турецької армії проти Москвитів на Кавказі йде даліше успішно.

Можли Оолті й Ідвали Турки до неволі 6,000 Москвитів, в тім одного полковника. Крім того забрали Турки Москвитів багато амуниць і набору.

ТУРКИ УКРІПЛЯЮТЬ СЯ ПЕРЕД НАПАДОМ АНГЛІЙСЬКИХ ВОЄНИХ КОРАБЛІВ.

ЛОНДОН, 27. грудня. — З Царгорода доносить, що Турки, ідучи за викликами Німців, укріплюють свої береги над морем Мармара, аби були приготавлені, коли би англійські кораблі до нього дістали ся.

Море Мармара — се мале море між проливом Дарданельським і Босфором, коло Царгорода (Константинополя), столиці Туреччини. На се море пробують дістатися англійські військові кораблі, а робити се хотять в той спосіб, що пробують наперед знищити підводні мінні в Дарданельській протоці.

З моря Мармара знова хотіли би даліше тимсамим способом дістатися ся через Босфор на Чорне море та напасти на столицю Туреччини і на її побережжя в Малій Азії.

ЧИ БУЛА РОСІЯ ТВЕРЕЗА НА НИКОЛАЯ?

ПЕТРОГРАД, 23. грудня. — Останні три дні свідать (дня 19. с. м. Ніколая, дня 20. с. м. пеліти і 22. с. м. Зав. сьв. Анни) перший раз в історії Росії обійшли ся без арештовань і шпитки. Се єдині з наслідків розпорядку царя, яким заборонив продаж горілки.

З тієї телеграми видно безвиступність російського уряду, котрий, аби перед свідом потанувать тверезості, не виступає ся оголошувати про свою міцність, що вона — перший раз в історії не була пана.

А тим тою видно брехливість, бо чимже ніхто, хто хоч трохи знає Росію, не повірить, аби вона здержала ся від пияти горілки, а впротім, коли би російський уряд хотів переконати ся, вілько із 180 мільонів населення Росії в тих трох днях змивало ся, а кілька міль, то мусів би допитувати ся десяти літ. В тім можливе тільки одне, а саме, що десь в зимові однімі в тих днях не було арештовань за горілку, алеж. Боже мий, горілка не революція, а впротім, де пляхи замкнути, коли тверезих нема вже де помістити. Хіба до царської палати. Алеж там знов сидить ув'язнений пар-самодержавець.

ДАРУНОК НІМЕЦЬКОГО ПРЕСТОЛОНАСЛІДНИКА.

БЕРЛІН, 26. грудня. — Німецький престолонаслідник Фридрих Вільгельм подарував усім німецьким жовнірам, що є на полі бою, якщо різнинний дарунок — фаянсовий до тютюну з портретом престолонаслідника.

ІТАЛІЯ ВИСАДЖУЄ СВОЄ ВІЙСКО В АЛЬБАНІЇ.

Рим, 26. грудня. — Італія висадилася моряків зі своїх військових кораблів в альбанській місці Авльоні (в полудневій Альбанії над Адриатичним морем). Італійське правительство зробило се для охорони своїх інтересів в Альбанії, які були загрожені з причини революційних заворушень, які там вибухнули.

БОЛГАРСЬКО-РУМУНСЬКА УМОВА.

ПЕТРОГРАД, 25. грудня. — Тутешній болгарський посол заявив, що Болгарія заключила умову з Румунією, на основі якої Румунія віддасть Болгарії провінцію Добруджу і більшу часті Силістрії, яку Румунія заборувала під час останньої балканської війни.

Даліше заявив болгарський посол, що Сербія і Греція не хочуть віддати Болгарії македонських земель, які вони заборували під час останньої балканської війни.

НА СЕРБІЮ ПРИЙДЕ ЧАС...

БУДАПЕШТ, 26. грудня. — Барон Кенрад фон Гецендорф, начальник головного штабу австро-угорської армії,

в розмові з редактором тутешньої мадарської газети „Аз Еллі“ сказав так про теперішнє воєнне положення:

„Головним театром війни для австро-угорської армії є тепер російська Польща і Галичина, де Австрія і Німеччина збирають всі свої воєнні сили, які мають до розпорядженості. — проти Москвитів. Сербія стоїть на другому, підляднім місці. Покищо на Сербію не звертаємо більшої уваги; на неї є ще час по зломанню російської воєнної сили“.

ВИСЛІЛКА КАЛЕНДАРІВ ДЛЯ ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

Отсим повідомляємо, що календарі готові і висилка вже розпочалась.

Звертаємо увагу місцевих урядників відділів У. Н. Союзу, що календарі для членів висилась сейчас по надісланню розмету за місяць грудень. Кожен відділ одержить таке число календарів, скільки виносить стан членів з кінцем місяця грудня.

Сего тижня вислано календарі слідуємим відділам: 11, 15, 16, 19, 22, 27, 28, 29, 36, 39, 44, 49, 51, 52, 57, 55, 66, 67, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 97, 103, 113, 123, 124, 128, 135, 136, 138, 139, 146, 150, 153, 156, 158, 159, 160, 164, 173, 180, 181, 192, 193, 194, 200, 205, 206, 207, 209, 210, 211, 212, 213, 218, 219, 223, 225, 228, 230, 234, 235, 237, 241, 242, 243, 244, 246, 248, 249, 253, 255, 256, 258, 263, 269, 270, 271, 273, 278, 277, 284, 286, 288, 290, 291, 296, 298, 299, 300, 301, 303, 305, 306, 308, 312, 313, 314, 316, 318, 319, 320, 321, 322, 324, 327, 330, 331, 332, 340, 341, 344, 346, 347, 349, 355, 360, 362, 363, 364, 366, 367, 370, 371, 374, 375, 378, 381, 387, 388, 391, 394, 395, 396, 399, 400, 401, 402.

Пригадає ся Вп. секретарям дотичних відділів, щоби заняли ся відбором і роздаванем календарів членам своїх відділів. На случай не отримання посилок, просить ся сейчас нас повідомити.

Джерзі Сіті, 28. грудня, 1914 р.
Головний Уряд У. Н. Союзу.

ДО ВІДОМА ПЕРЕДПЛАТНИКІВ „СВОБОДИ“.

Сим повідомляємо всіх наших нових і старих передплатників, що на надісланні передплати не будемо висилати ніяких особливих повідомлень. Від тепер будемо такі повідомлення подавати при кождій адресі надісланій на часопис. Там буде подана дата, до якого часу передплата зростає, і чим.

По уплаті часу передплати не будемо висилати ніяких повідомлень щодо відновлення передплати, а кождий передплатник, котрому буде закінчити свій час, не повинен сам звернути увагу на речення „ваша передплата і закінчує ся“.

Часопис не може висилати нікому наперед, бо се не дозволяє початий закон.

"SVOBODA" (LIBERTY)
THE UKRAINIAN NEWSPAPER

Published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday, at
83 Grand St., Jersey City, N. J.
TELEPHONE: 498 JERSEY CITY

Published by
The Ukrainian National Association
of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

A SAWKA, manager.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year, for Canada
three dollars a year.
Single copy: 3 cts.

Entered as second-class matter March
30, 1911, at the Post Office at Jersey
City, N. J., under the Act of March 3
1879.

Entered as second-class matter March
30, 1911, at the Post Office at Jersey
City, N. J., under the Act of March 3
1879.

УКРАЇНСТВО І РОСІЙСЬКІ ЗАГОРІЛЬЦІ.

Теперішня велика війна принесла Росії між іншим також розв'язку польського й українського питання. Польську справу розв'язано теоретично в той спосіб, що обидва всім польським краям автономію.

Українське питання полагоджує уряд Росії в інший спосіб, а то з цілою строгістю нищить українське життя. Нідчас заплі російські загорільці перерізувалися з поляками та Українцями видали вони війну без застереження. Російські націоналісти зрозуміли, що переслідування Українців пішли вже за далеко і тому Українці можуть мати лише одну надію, а то на поразку Росії. Бо се поразка може принести їм освободження з тяжкого ярма. Провідник російських націоналістів Петро Струве зміє лаяти сучасне українство як видумку Австрії й Німеччини за те, що Українці надіють ся освободження від тих держав.

Російські націоналісти знають очевидно про діяльність „Союзу для визволення України“ в середній європейській і балканській державах. І тому Петро Струве, згадуючи про сю діяльність та про статі писані в німецьких часописях про українську справу, починає з такої діяльності числити ся і від часу до часу лише стати про українську справу. Між іншим пише Струве в „Біржевих відомостях“: „Коже розширене поняття українства поза етнографічну окремішність і віднесення українства до признавання йому національної окремішності мусить відкрити конфлікт з ідеєю національної цілісності Росії. Щоби українство могло в дійсності відділитися від російської національної імперії, на се треба йому оружної допомоги Австрії й Німеччини: в той спосіб відійшло б ся Росію від Чорного моря, а се значить знищити 200-літню роботу російського правління. Але матерія Мазепинці спізнали ся власне о тих 200 літ“.

Ми в гарній справі, що російський загорілець узяв нас за людей, які продовжують велику національну справу нашого славного, хоч нещасливого гетьмана Мазепи. Однак в той спосіб окупує ся Петро Струве і його однодумці як безпосередні наслідники жорстоких і віроломних московських деніков, які зрабували волюнть України. Російські загорільці стараються, щоб ніяк не остати по заду своїх „славних“ попередників. А також і способи, якими вони побивають Українців, є тісамі, що перед 200 літами.

Царгородські часописи доносять про членів арештованих Українців. Як тепер мислять на Україні, можна заключити з поступовань російських „реформаторів“. Ми знаємо, що зроблено з українством в Галичині, а се: знищено всі інші інституції, заборонено продаж українських книжок, а навіть і переписку в українській мові.

(„Українське Нахріхтен“ ч. 10.).

ПРИ ВСЯКИХ НАГОДАХ: НА ВІСЬОХ РАДАХ, ПРИ РОБОТІ НА ЗАБАВАХ НА ВЕСІЛЛЯХ, ХРЕСТИНАХ І Т. Д. ПАМ'ЯТАЙМО ПРО ЖЕРТВИ ТЕПЕРІШНОЇ ВІЙНИ У НАШІМ РІДНОМУ КРАЮ ТА ЗВРАЙМО ЯК НАЙБІЛЬШЕ ЖЕРТВ НА ТУ СВЯТУ ЦІЛЬ НАРОДНУ!

3 рідного краю.

Організація губерній.

По закінченні Галичини задумувала Росія замінити її на одну, Львівську губернію. Описи виринули проєкт утворити 2, а накінчили 3 губернії а то: Тернопільську, Львівську й Галицьку. Сей поділ вже й перепроваджено й російські часописи, коли пишуть про ріжні події в Галичині, то подають їх вже: Тернопільської, з Львівської, чи Галицької губернії.

Про Тернопільську губернію доносять, що її начальником, себто генерал-губернатором іменовано Чарторийського. Першим його змаганем є привернути місцеве життя в цілій околиці. Тому він видав розпорядження, щоби населення по містах і по селах брало ся до роботи. Генерал-губернатор перестерігає перед повним опором проти нової влади і заважає до співдіяння при його змаганнях привернення порядку.

З уваги на те, що багато сіл попановано, генерал-губернатор дозволив впровадити громадські ліси на відбудову пом'яток; в той спосіб хоче він зискати прихильність населення, хоч така рабунтова господарка в громадських лісах швидко відіб'є ся в будучности. Така жордан Чарторийський доставу збіжжя на засів і на виживлене населення.

Генерал-губернатор не забуває також і на найважливішу річ, а то: на податки. Раз враз прибувають з Росії ріжні комісії, щоби прихитити ся відносинам і випрацювати відповідний проєкт податкування. На довгий час присладо російське міністерство фінансів п'яток аршинників з київської скарбової палати, щоби вона добре перестудувала дотеперішну податкову систему і висловила свою думку, які податки завести в найближшій будучині. Невдовзі оголошено розпорядження, яке відноситься ся до в'їзду, в'їзду і переїзду людей через галицькі губернії. В тій справі заведено незвичайно острії постанови. На кождої подорожі треба мати окремі перепустки, які видають ріжні влади. Сі перепустки мають подавати дуже докладні дані щодо особи, місця побуту, напрямку і часу в'їзду і т. д. і їх контролюють ся при всякій нагоді, зовсім так, як се діяло ся в Росії. В той спосіб заплнено цілковито свободу рухів кождої одиниці.

Русифікація. Російське міністерство внутрішніх справ видало розпорядження до галицьких губерній з закликом, щоби вони як найкраще передали свою олімпію, як належить по російським понавивати міста, містечка й села у східній Галичині.

На львівській університеті дозволив львівський генерал-губернатор задати правничі ригороза для тої молодіжи, когрі вже не багато бракує до осягнення докторату. Сі ригорозальні іспити відбудуть ся ще по польських; щодо ніпшних іспитів нема на разі жадного розпорядження, бо мусить ся наперед рішити справу введення російської мови на університетських викладах.

Поширення православної віри відбувається ся нормальним кроком. В дотеперішнім дворі червоноцельській, який, як звісно, був складом залізничних пакунків, отворено нову православну церкву. Чину посвячення довершив батюшка Демидов, при чім виступив відповідну проповідь. На посвяченню сей церкви була присутна велика кількість єпископа Теодорова.

У Львові.

В місті мусять мешканці принарошуватися до нових відносин. Заведено російської урядової мови привселюдишній пізнати сю мову. В тій цілі видають вже польські книгарні підручники до науки російської мови, але, як признають се самі польські часописи — ці підручники є досить ліхкі.

Натомість занадто скорі зарядження російських властей викликають між населенням негодовані і за се сплиять ся вже карі і так засуджено: Ст. Лисецького і М. Рудка на змичнене склепу і привину у висоті 3 тисячі рублів або 3 місячний арешт за продаж алкогольних напоїв; Маріяна Лисецького на 1500 рублів або 2 місячний арешт за дозвіл грати в білярд у своїй цукорни в недоволоднім часі і т. д. Багато людей покарано за непослух супроти властей, за розповсюдження неправдивих вістей, за продаж тютюну по дорожній ціні, за підвищення цін на товари і т. д. Найбільше карають за неприхильність рублів.

Др. Дудкевич, іменованій помічником львівського генерал-губернатора, заживає тепер великої поваги. Між іншим приймає він також на авісний кореспондента часописи „Голос Москви“ і перед ним чинив ся своїми подвигами та мисляв, що „галицько-

російський“ варіає вносити свій обов'язок вірності супроти царя. При чині спосіб розмови сказав др. Дудкевич: „Досить снів, господине; ми сик чи так розуміємо ся. Виймо отже на здоров'я нашої матушки Росії. Впраді у Львові заборонено продавати алкогольні напитки, але я ще схочу одну фляшку доброго вина“. По цих словах прихитив Дудкевич до шафи з книжками і витягнув з неї ціну фляшку і випив її з кореспондентом на здоров'я „російського Львова“. Вилко й самому Дудкевичеві не подобає ся заборона алкоголю, тому, хоч як він вірний Росії, однак не хоче слухати її законів.

Інші місцевости.

Стрий. Про се місто була вже в нашій часописі згадка кілька разів. Ми писали також про селянські розрухи в околиці Стрия, тому тепер об'ємемо ся на відомостях про заняття міста Москалями з початком місяця вересня.

Москалі наїїшли двома дорогами: від сторони Львова й Пиколаєва. Описи машинували через місто величезні маси військ на поле бою в параді до Череминя. Між офіцерами був сам Радко Дмитрієв, командант військ, що мали облягати Череминю. У всіх опущених мешканцях заковтировано офіцерів, але лише на короткий час, бо вони змушені йти далі.

Начальником повіта оголосив себе офіцер Шимкевич. Він замешкав в домі посадики д-ра Фалька, який утік перед наїздом. Новим посадином іменував Шимкевич одного гімназійного професора і наказав йому протягом 3 днів направити деревляний міст на ріці Стрий під загрозою карі смерті.

Перестрашеному професорові вдало ся се зробити при помочи якогось архітекта і кількох майстрів.

За час свого побуту Москалі господарили по сному. Салдати епішували людей на вулицях та в палатах: „Котра година?“ і в тій хвили виправали кишенькові годинники та інші дорогочинності. Не відібрали лише шлюбних перенісень. Також в склепах поводити ся офіцери брутально. На приклад зажадали від одної жидівки кількадесять мішків мукі і заплитили їй за се кількадесять копійок. Коли жидівка звернула їм увагу, що се за мало, один офіцер вдарив її куточком через голову!

По битвах в околиці Стрия привожене до міста багато ранених, перебісимо багато російських офіцерів. Сейчас в перших днях зівстав ранений також начальник повіта Шимкевич, а описи він згинув в однім бою.

Коли Австрійці відібрали на якийсь час місто, населення радієно їх вилало. Але сей стан тривав недовго.

Ходорів. Про околицю сього міста доносять, що вона дуже багато не потерпіла, хіба є лише сліди, що там шаліла буря. В Бібрці рінок вигорів до тла, а таксамо містечко Вибранівка спалене. В Борничах спалено фільварок, а не ошаджено також кашпії ані родинної гробниці тамошнього діпача.

Цукрівню в Ходорові знищено цілком; адміністраційні будинки збурені, магазин цукру й інших засобів зрубовано. Також і приватні мешкання урядників цукрівні сплідровано так, що не лишено ані одного століка цілого; все поломано. Люди не викад ані на полі, ані по селах; поховано ся непаке в місцевих дріах.

НАСТРІЙ НА УКРАЇНІ.

Через Одесу доходить до Відня вісти, що населення на Україні зовсім не було приготоване до мобілізації. Люди вважають війну за велике нещастя, одначе сподіють ся, що по війні настане революція в Росії, а описи стане їм легше. „Ми мусимо йти на війну — казали жовніри, — але, коли ми описи вернемо, то ми докінчимо нашу роботу“.

Революційна іскра зовсім не вигасла на Україні; вона тліє. Протирядний рух ширить ся передівсь в Катеринославщині, де на чолі недоволодних стоить Українці. Коли во вибуху війни відбували червоноцельській маніфестації в честь царя, то з касарень, куді покликано резервістів, падали карабінові стріли на маніфестантів. Ледви з трудом вдало ся покликаних резервістів успокоїти.

Національно-революційні заворушення починають ся повсюди також між польськими козаками. Багато з поміж тих козаків є того переконання, що мусить прийти до розриву з Росією, почім щоби повстане свободна Україна.

Багато Українців, яких висладо до Галичини, зовсім не хоче стріляти до рідних братів в інтересі тишності. Також між тими українськими полками, що стоять під Варшавою, проявляють ся

недоволені і через те кілька полків відосладо на Кавказ.

НОВИНКИ.

РОСІЙСЬКИЙ СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТ ПРО НЕЗАВИСИМУ УКРАЇНУ.

Визначний провідник російських соціал-демократів Лєнін мав недавно в Піріку в Швейцарії відчит на тему: „Війна й соціальна демократія“. У відчиті посвятив Лєнін багато часу на обговорення українського питання.

Він виказав, що урядова Росія поводила ся супроти Українців острийше ніж супроти всіх інших кількадесять народів, що живуть в Росії, бо заборонила навіть українську мову. Мова є головним чинником в торговельних зносинах і без сього чинника не можливий ні промисловий ні торговельний рух на Україні. І якраз через заборону української мови панує на Україні лише природне господарство. Україна для Росії є тимчасим, чим Ірландія для Англії; а неї висписав Росія останні соки, а нічого не дає в заміні.

Інтереси міжнародного пролетаріату, а особливо російського домагають ся привернення Україні державної незалежності, бо щойно тоді піднесеть ся культура пролетаріату на Україні.

„На жалі, — говорив Лєнін — деякі соціал-демократи стали державними російськими патріотами. Ми, Москалі, є невеличкими, не лише тому, що нас

гноблять, але й тому, що ми нашим вирішучим становищем помагаємо тямати гнобити других, а се прецінь не лежить в наших інтересах. Московський наїд є досить великий, щоби утворити для себе окрему москвоєвську державу, а через те ми самі скорше можемо розвинути ся“.

„Нідчас теперішньої війни требає ся голосно у всіх буржуазних часописях про знищення Бельгії, але різночасно ніхто не згадує про руйнування тяматогарної України. Лєнін каже, кров українського хлопця не була таксамо червоною, як кров бельгійського міщанина. Становище преси є зовсім зрозуміле. В Бельгії руйнують маєток багатих капіталістів, а преса стоїть на їх устатках; в Галичині здійснює Росія свої лаші: тутні нищать граф Бобринський українську культуру, яка зпийшла захист в Австрії перед панславістами“.

„В нас багато говорять ся про боротьбу з Австрією в „лілі увільнення“ Славян, однак я казаво тих наших відомісти мені на питання: Де, в цім сьвіт, заживають Славяни такої свободи, як в Австрії, а де — так як пр. Українці — вони позбавлені права учини ся в рідній мові, як не в Росії? Коли ми вже хочемо говорити про славянську державу, то скорше є нею Австрія ніж Росія. Інтерес російського пролетаріату ніяк не може бажати побіди Росії в тій війні“.

При кінці свого влічту подав Лєнін до відома, що петербурзькі робітники видали відозву проти війни і проти російського правління.

(Українське Кореспондент“ ч. 12).

З НОВИМ РОКОМ.

Приєднуйте своїй газеті „Свободі“ як найбільше нових передплатників! Кождий письменний Українець і кожда письменна Українка у Злучених Державах і в Канаді повинні собі постановити, аби від Нового Року — 1915-го були своїм панам, аби мали свою власну газету на своє власне імя.

Нехай Новий Рік — 1915-тий буде пам'ятним для американської Русь-України! Подбайте всі щиро, аби повстала нова мільнятися громада свідомих Українців та Українок — передплатників щиро-народної української газети „Свободи“!

Передплатники „Свободи“ — се велика громада найсвідоміших Українців і Українок на американській землі. Се основа цілого національно-культурного життя на сій новій землі!

Палежати до сеї громади — се велика честь для кождого сина і кождої доньки України!

Нагода найлучша — стати членом сеї громади, є власне тепер перед Новим Роком!

Кождий Українець і кожда Українка в Америкі повинні тепер віддавати для себе самих тих кілька доларів, аби стати передплатниками „Свободи“.

Війна в Європі може тягнути ся ще довго, а кождої з нас вона обходиться до глибини душі і кождий з нас хоче і повинен слідити безвинно за подіями в старім краю.

А нідє не знайдете так старанно і все в пору подавалих вістей з поля війни, а зокрема з наших рідних земель — як у „Свободі“!

Се признає кождий читач „Свободи“, а коли він є дійсно щирим українським патріотом та бажає ще кращого розвитку „Свободи“ (з чого і він буде мати користь), то посвятив трохи труду, аби з Новим Роком прибуло на найбільше нових передплатників споміні Українців у Злучених Державах і в Канаді!

Передплата на „Свободу“ вносять:

В Злуч. Державах на цілий рік \$2.00	До Канади і ст. краю на цілий рік \$3.00
„ „ на пів року \$1.00	„ „ „ на пів року \$1.50
„ „ на чверть року .75	„ „ „ на чверть р. \$1.00

Посилки адресувати так:

„SVOBODA“, 83 Grand St., Jersey City, N. J.

НАКЛАДОМ „СВОБОДИ“ ОРГАНУ УКР. НАР. СОЮЗА ВИЙШЛА З ДРУКУ

ДРУГА ЛИСТА СТРАТ

УБИТИХ, РАНЕНИХ, ПОЛОНЕНИХ І ПРОПАВШИХ УКРАЇНЦІВ, зладжена на підставі урядових ліст, виданих австро-угорським міністерством війни.

ЦІНА 15 ЦЕНТІВ.

Чистий дохід призначений на фонд для сиріт і вдів по погибших у війні Українцях.

Се є друга ліста убитих, ранених, полонених і пропавших Українців у великій європейській війні. Ся ліста обіймає понад 3.000 імен, а крім того подає докладно розміщене всіх галицьких і буковинських полків, у яких служать наші земляки.

Можна її дістати лише в „Свободі“ за ціну 15 цнт. враз з почтовою пересилкою. Слідуюча ліста вийде по новім році. Дві лісти разом, то є чч. 1-ше і 2-ге, коштують лише 25 цнт. Відпродукуючим значний опуст. Хто замовляє лиш одну лісту, нехай подасть її число (1 чи 2). Хто хоче довідати ся про причини теперішньої війни, про її початки і дотеперішній перебіг та стан, нехай купить собі великий ілюстрований календар Українського Народного Союзу, який можна набути в адміністрації „Свободи“ за ціну 60 центів.

Рішучо застерігаємо увагу Бн. Читачів на те, щоби при замовляванню виданих нами ліст не звертатились до нас по ріжні нижини про війну, які оголошують інші компанії у нашій часописі, а з якими ми не маємо ніякого діла. За тими нижинями, які оголошують інші фірми у нашій часописі, треба звертати ся на адресу тих фірм, а не на адресу „Свободи“.

У нас можна дістати лиш ті річі, які оголошуємо під нашою адресою.

„SVOBODA“, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПРЕЗИДЕНТ АВСТРИЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ ДР. СІЛЬБЕСТЕР ПРО УКРАЇНУ.

На нараді німецького національного Союзу в Сольгторф промовляв президент австрійського парламенту д-р Сільбестер. Він говорив про відносини Австро-Угорщини до Росії і при сій нагоді висловився в єдиному способі про українську справу:

Росія досі не є єдиною державою. Її азійська шийна лар Петро Великий, Фінляндія, Польща і Україна, це краї, що мають великі простори і їх територія є далеко більша ніж чиста московська територія. Мешканці тих країн є все недоволені, бо їх гнобять Росія. В інтересі Австрії було би, щоб з цих країн утворено окремі держави. Особливо відноситься це до України, яка лежить довкола Чорного моря на півночі. Коли би утворено самостійну Україну, то між Росією а балканськими державами повстала би нова держава, яка заповнила би російські впливи на Балкан. Поведене Туреччини в останніх часах має власне з того огляду велике значіння для будучності Австро-Угорщини.

Кавказ.

(Якову Де Бальмену).

За горами гори, хмарами повіті,
Засіяні горем, кровію політі!

Оттам-то милостиві ми,
Ненагодовані і голі,
Застукали сердешну волю,
Тай цуксом... Лягло кістками
Людей муштрованих чимало.
А сльоз, а крові! Напоїть
Всіх імператорів би стало,
З дітьми і внуками, втопить
В сльозах надвох. А дівочих,
Пролитих низком серед полі,
А материнських горячих сльоз,
А батьківських, старих, кровавих —
Не ріки, море розлилось,
Огненне море!... Слава, слава
Хортам, і гончим, і псарям,
І нашим батюшкам царям!

Слава!

І вам слава, сині гори,
Кригою окуті;
І вам, лицарі великі,
Богом незабуті!
Борітеся, поборете!
Вам Бог помагає!
За вас сила, за вас воля
І правда сьвятая!

Ми не погани,
Ми настоящі християни;
Ми малим сні! — А за те,
Як би ви з нами подружились,
Богато дечого б навчилися.
У нас же й сьвіта як па те:
Одна Сльобі нехочимі!
А тюр, а людю! що й лічить!
Від Молдовани до Фіна
На всіх язиках все мовчить —
Бо Богоденствує!... У нас
Сьвятую біблію читає
Сьвятий чернець і навчає.
Що цар якийсь до свині пас
Та дружию жілку взяв до себе,
А друга вбив; — тепер на небі!
Ось бачите, які у нас
Сняті на небі. Ви ще темні,
Догматами непросьвіщені!
У нас навчить ся! В нас дери.
Дери та дай,
І прямо в рай,
Хоть і рідню всю забері!

По закону апостола
Ви любите брата?
Суслови, лицеміри,
Господом прокляті!
Ви любите на братови
Шкуру, а не душу,
Та й лупите по закону:
Дочі на кожущок,
Байстрюкові на придане,
Жінці на патинки.
Собі-ж на те, що не знають
Ні діти ні жінки!

За кого-ж Ти розпинав ся,
Христе, Сине божий?
За нас добрих? чи за слово
Істини? чи може,
Щоб ми з Тобою насміялись?
Вон-ж так і сталося!
Храми, каплиці і ікони,
І ставинки і міри дия,
І перед образом Твоїм
Неумомлені поклоні
За крадіж, за вбиву, за кров;
Щоб братню кров пролити, просять,
А потім в дар Тобі приносять,
З погару вкрадений покров...

Просьвітлених, та ще хочем
Других просьвітити,
Сонце правди показати
Сліпим, бачини дітям.
Все покажем, тільки дайте
Себе в руки вяти:
Як і тюрми мурувати.
Кайдани кувати,
Як їх носити і як плести
Кинути у ватаги.
Всього навчим, тільки дайте
Взяти свої гори.
Ті останні, бо взяли вже
І поле і море!

І тебе загнали, мій друже єдиний,
Мій Якове любий! Не за Україну,
А за її ката довелось проліти.
Кров добру, не чорну, довелось запити.
З московської чаші московську отруту.
О друже мій добрий, друже нежбуйний!
Живую душою в Україні витай;
Літай з козаками понад берегами.
Розриті могили в степу назирай,
Заплач з козаками дрібними сльозами,
І мене з неволі в степу виглядай!

А поки-що мої думи.

Мое люте горе,
Сіяти-му: нехай ростуть
Та з вітром гонять...
Вітер тихий з України
Пошес з росюю
Тії думи аж до тебе;
Братною сльозою
Ти їх, друже, привиташ,
Тихо прочиташ,
І могили, степи, гори,
І мене згадаєш.

(Переяслав, 18. XI. 1845.)

Т. Шевченко.

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬ СЯ!!!

З ріжних сторін приходять запити: чи є у нас на силді досить книжок. Щоб з окрема не відповісти, подасмо загально, що хогія з краю не прийшла ніяка посилка то однак у нас книжок, до тепер еще не забрали.

На Різдво подасмо своїм виборцям окрему збірку книжок пригожих на дарунки.

ВЕЛИКА БІБЛІЯ СТАРОГО І НОВОГО ЗАВІТА. 400 сторін великого формату з образами, затверджена митрополитом. Ціна перше \$8.00, на Різдво	\$4.00
ПУТЬ ПАЛОМНИКА (Богомолця)	.75
ЖИТЕ СВЯТИХ. Велика книжка з гарними образами	\$5.00
Менше видане	\$1.60
ЖИТЕ ІСУСА ХРИСТА, 300 сторін обему, з образами	\$1.25
БІБЛІЯ. 1073 стор. друку в сирійській оправі	\$2.50

МОЛИТВЕННИКИ:

БОГ НАДЕЖДА МОЯ, з оздобами в кістаний оправі	\$2.00
БОГ РАДІСТЬ МОЯ	\$1.50
МОЛИТВЕННИК ХРИСТІАНСЬКОЇ РОДИНИ, 748 сторін друку, з 60 образами, в сирійській оправі	\$2.50
в полотної оправі	\$1.50
ПОМИЛУЙ МЯ БОЖЕ, 512 сторін, оправлений в шкіру	\$1.00
в кість.	\$1.50

КОЛЯДИ І ЦЕРКОВНІ СПІВАНИКИ: КОЛЯДИ, ЩЕДРІВКИ І ЙОРДАНСНІ ПІСНІ, 125 сторін з нотами	.40
КОЛЯДИ, щедрівки й пісні на Богоявлення Господне	.25
ПІСНОСЛОВЕЦЬ. Нові церковні пісні, тропарі і кондани, 440 сторін	.50
НОВЕ СОБРАНІС ПІСЕН ЦЕРКОВНИХ і зданіє из Богородици	.40

КРАСНІ ШОПКИ (ВЕРТЕПИ):

ВЕРТЕП З АНГЕЛАМИ І ПАСТІРЯМИ:	
ч. 1. 22x20	\$2.50
ч. 2. менші	\$1.50
ч. 3. 14x6	\$1.00
ч. 4. 12x16	.75
ч. 5. 12x9	.50
Дозен краси. постнат на Різдво або на Новий Рік, з українськими желянями	.50
12 штук постнат на Різдво з віршами	.10
Листовий папір з желянями на Різдво або на Новий Рік 12 штук з новітніми	.30
КАТАЛОГ ДАРОМ.	

ВЖЕ ВИЙШОВ З ДРУКУ

перший український календар на 1915 р.

УКРАЇНСЬКА РОДИНА

Матеріал багатий а ціна надзвичайно низька. Календар обнимаючи 300 сторін друку, прикрашений багатоманітними образами і історія теперішньої війни відстаного за 50 центів.

ХТО ЗАМОВИТЬ 10 КАЛЕНДАРІВ ОТРИМАЄ 2 ДАРОМ.

КАЛЕНДАР КИШЕНКОВИЙ

з нотесом (64 сторін) 10 цт.

Оправлений в полотно з торбиною на папері і олівцем 25 цт.

КАЛЕНДАР ПРИЯТЕЛЬ ЖОВНІРА

багато ілюстрований 40 цт.

Замовляйте:

RUSKA KNYHARNIA

850 Main St., Winnipeg, Man.

Canada.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ЛОПЕЗ, Я. Бр. сьв. Петра і Павла, від 253, вибрало на річний мітинг отсех нових урядників: Ф. Мандарин, предс.; С. Догер, секр.; І. Друган, записник; І. Девєр, кас.

ГЕСТИНО, П. Бр. сьв. Арх. Михаїла, від 331, вибрало отсех нових урядників: С. Подячик, предс.; С. Вапирин, секр.; М. Панибес, кас.; П. Кеппер, доз. каси; І. Зейли, заст.; І. Зеня, капітан; П. Гембула і Т. Матерф, доз. хорих; А. Добіньский, дверник. — С. Вапирин, секр.

І. ЮНГСТАВН, О. Тов. „Сокія“ подає до загальної відомости, що тепер мають добру нагоду ті, котрі хотять вступити до пального Братства і до У. Н. Союзу. Від 1 січня до остатнього будемо приймаати без вступного до Братства, а до У. Н. Союзу після літ. Тому напав Вас, Дорогі Брати і Сестри, не дайте ся зводити брехунам, що обіцяють Вам заложити товариство самостійне, бо як Ви самі бачите, що в Юнгстава трудна, щоб читальня „Пресвіті“ отримала ся, а товариство самостійне, то ще трудніше. Пляньте тим агентам в очі, що Вас заводять і обіцяють небо. Уважайте, щобаєте не впасти в лапи злодіїв і кровопийців, бо вони хочуть витягнути від Вас остатній грін, а потому лияти Вас як в доли. Досить уже Ви, юнгставський організатор, заводите наш парід і використовуйте його кінцелю. Тому остерігайтесь Вас, Панове в Юнгстава і околиці, уважайте самі на себе та гоніть тих організаторів від свого подвіря. Щодо У. Н. Союзу то тут з часом все поправити ся, а кожди з Вас буде колись жалувати, що опустив собі рідну організацію і дав ся звести до доброї дороги. Проч з криницями білого народу! — За Уряд Товариства „Сокія“ Роман Гіал, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Для 11 грудня 1914 відбув ся річний мітинг Тов. „Зап. Січ“, від 371, на котрім вибрано отсех новий уряд на рік 1915: І. Тарнавський, предс.; М. Сеньків, кас.; М. Остаховський, секр. фін.; С. Грентус, секр. рек.; Т. Романків і П. Бойкевич, комітет хорих і контролери. Мітинги будуть відбувати ся кождої другої суботи по першій під ч. 49—51 Бікон Ст., Ньюарк, Н. Дж. — М. Остаховський, секр.

МІНЕАПОЛІС, МІНН. Бр. Усп. Пресв. Богородиці, від 194, вибрало на річний мітинг дня 13 грудня 1914 сідуючих нових урядників: А. Гушчак, предс.; П. Борозан, заст. предс.; І. Хариншин, секр. фін.; П. Гушчак, секр. рек.; А. Руденський, кас.; В. Сопоток і В. Кіам контролери; М. Пасичник і І. Ясинський, опікуни хорих; Д. Вовк, дверник. — І. Хариншин, секр. фін.

ЛОГЕНН, О. Бр. сьв. Андрея, від 128, вибрало на річний мітинг дня 20 грудня отсех нових урядників: Б. Унєско, предс.; Г. Коваль, заст. предс.; В. Возняк, секр.; М. Савчин, заст. секр.; А. Унєско, кас.; А. Возняк, заст. кас.; І. Сіцаєвський і М. Пошивак, дозорці хорих; А. Метва, хорунжий; А. Валах, заст. хорунжого; О. Баула і В. Фурдин, контролери; А. Возняк, дверник. — В. Возняк, секр.

БРИК САНД, П. Бр. сьв. Петра і Павла, від 158, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинг відбуде ся 17 січня 1915 р. Кождий член має явити ся, бо є дуже важні справи до поагодження. Котрий член не явиться ся на той мітинг, щоб потім не нарікав. Доглядаючи члени, як не зпернуть заплаченого за них розмету, будуть суспендовані з У. Н. Союзу, а так само і а Братства. — В. Пастернак, предс.; Ю. Шах, секр.

ФЛІТОН, П. Н. Тов. „Золоторожська Січ“, від 263, подає до відомости, що на річний мітинг дня 20 грудня вибрано отсех нових урядників: М. Вунда, предс.; А. Окіпний, заст. предс.; Д. Коваль, секр.; Г. Поповляк, заст. секр.; В. Заричний, кас.; А. Кулич, заст. кас.

КЕМДЕН, П. ДЖ. Бр. сьв. Арх. Михаїла, від 374, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинг відбуде ся 3 січня 1915 р. о годині 1-ій по полудни під ч. 1823 Косетт стр. На сій мітингу контрольна комісія здасть справоздаче за рік 1914, дальше буде вліг повір урядників на рік 1915. Всі доглядаючи члени мають вирівняти свій довг, бо инакше не будуть мати права до братської допомоги. Обов'язком кождого члена є потрудитися, аби як найбільше привести нових членів. Просити ся всіх членів явити ся, бо є дуже важні справи до поагодження. Неприбувший член на означений час заплатити кару 50 ц., а урядник \$1.00. — Д. Завойський, предс.; В. Табахарник, секр.

ВУДГЕНБЕН, П. Н. Бр. сьв. Носифа, від 200, подає до загальної відомости, що річний мітинг відбуде ся 13 грудня і на тім мітингу вибрано сідуючий уряд на рік 1915: І. Геба, предс.; І. Вовчовський, заст. предс.; В. Воргуль, секр.; І. Гардєцький, заст. секр.; І. Орлан, кас.; С. Савка, заст. кас.; Т. Кузенька, контр. книжок; І. Петрович, його заст.; С. Вовк, доз. хорих; М. Господарчук, його заст.; Т. Лібер, дверник; М. Геба, його заст.; Т. Кузенька, підпор. „Пресвіті“. — В. Воргуль, секр.

САВТ БЕТЛЕГЕМ, П. Бр. сьв. Дмитрія, від 288, подає до відомости, що на річний мітинг дня 13 грудня зістали вибрані урядниками сідуючі: Д. Мандарин, предс.; О. Вапирин, заст. предс.; І.

Мандарин, секр.; І. Кузьмір, заст. секр.; К. Бучміровський, кас.; В. Михайлія, заст. кас.; П. Воркун і М. Грегорат, контролери; Д. Карлович і М. Паламар, доз. хорих; В. Запаржоний, дверник; О. Запаржоний, хорунжий; Т. Кресон, капітан; В. Гетманюк, візирючник; „Пресвіті“ Новітніми всіх членів, що братський мітинг будуть відбувати ся кождої третей неділі по першій в річовій галі на Боттонвуд і Семетері Ст. — І. Мандарин, секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗА! СКЛИКУЙТЕ ВІЧА В СПРАВІ ВОЄННОТ ЗАВЕРУХИ! ЗБИРАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ!

ПОЗІР РУСИНИ УКРАЇНЦІ В ОКОЛИЦІ ШІКАГО.

Захором Бр. Пр. Богородиці, від 259 У. Н. С. відбуде ся

ДНЯ 1 СІЧНЯ 1915

ВЕЛИКЕ ВСЕНАРОДНЕ ВІЧЕ

у відомій галі в Девіс Сквер Парк, межі 14 а 45-тєю улицею на Савт Сайд в Шікаго, Іл. ПОЧАТОК О 2-ГІЙ ГОДИНІ ПОПОЛУДНИ.

Дорогі Родимці! Тепер найбільше потребує нас наш брати в старім краю. Вони несуть, Ароггані зі свого рідного сідючка, мусять скитати ся по чужих, незнайомих їм місцях, в найгірший нужді. Вони несуть, оплакують свої гіркі часи, виставляють свої висохлі збідовані руки та просять милостині; вони жбввають, несуть кущі хліба, вони благують, нас о поміч. А поже ми на се, любі Брати і Сестри? Чужі не зглянемо ся на них? Чи дамо їм довше чекати і терпіти крайню нужду? Ні, і ще раз ні! Ми доложимо остатніх своїх сил і посилімо в тій хвилі і в тій самій порі і в пильно і в ратунком. Се наш сьвятый обов'язок! Дягомо ми з почуття і з обов'язку любіи ближніх і своїх рідних знайомих і заприятельових без ріжниць ак місцевих та і позамісцевих Українців і Українок на наше віче. Прибувайте, Брати і Сестри, і скликайте, кого можете і кого знаєте, і разом, як одні діти одного нещаси, порадимось і обговоримо ті важні і високоцінні справи.

Пресмо о як найбільшу участь.

ЗА КОМІТЕТ:

Симеон Стахияк, Теодор Яремцьо, Павло Ясінковський і І. Лещиншин.

800-ЛІТНА РІЧНИЦЯ СМЕРТІ

ЛІТОПИСЦЯ НЕСТОРА.

Довгі зимові вечери

належить уміло використати читанем цікавих і поучаючих книжочок.

Хто пришле \$2.00 одержить 12 книжок, які тут подасмо:

1. Різдвяна ніч (з 10 образами) — Ціна ..... 20 цт.
2. Що то є книжка? — Початки козацчини (з 5 образами). — Козачий кістяк — Кідрат Бубенко-Швидкий. — Дні нашої слави і нещасті. — Ціна ..... 20 цт.
3. Тарас Шевченко (17 ілюстрацій). Ціна 20 ц.
4. Сьвято весни. — Вороб між нами. — Христос Воскрес. — До часу збанок воду несуть (2 ілюстр.). — Топіла (1 ілюстрація). — Мати — На Великдень. — Старинний звичай. — Дні нашої слави і нещасті. — Ціна ..... 20 цт.
5. Вода в природі. — Уміркованій та ширшій. (В. Винниченко). — Заграв — Останки „Фортуни“. — Дні нашої слави і нещасті. — Ціна ..... 20 цт.
6. Як закладати читальні і вести бібліотеки. Чому рік має 365 днів. — Що таке грім. — Алькоголь, повійна отруя. — Шанок. — Чотири дні. (Всеволод Гаршин). — Заповіт Ярослава Мудрого. — Дні нашої слави і нещасті. — Ціна ..... 15 цт.
7. Огні на usług чоловіка (3 ілюстрації). Становище лянці — Явко Музика. — Сьвятий син. — Дні нашої слави і нещасті. — Ціна ..... 15 цт.
8. Богдан Хмельницький в Галичині (2 ілюстрації). — Пасєбо (6 ілюстрацій). — Фляшка горілки. — Не в добрий час (4 ілюстрації). — Дні нашої слави і нещасті. — Ціна ..... 15 цт.
9. Про Христофа Колумба та відкриття Америки (2 ілюстрації). — Закон не спиняє п'яниство, тільки виховає. — Рік Ван Вільса (Вашингтон Ірвінг). — Дні нашої слави і нещасті. — Ціна ..... 15 цт.
10. Історія заложени Злучених Держав Німичної Америки. — Самсон. — До тих, що сьміють ся з ланої людини. — Як Сіжка шось по ночі водило і що то було? (1 ілюстрація). — Бог на землі (Індійська казка). — Сьвятий. — Дні нашої слави і нещасті. — Ціна ..... 15 цт.
11. Жінка і її значіння в сусьпільнім житю. — Сільський хірург (3 ілюстрації). — Смерть п'яномана. — Дурень. — Дні нашої слави і нещасті. — Ціна ..... 15 цт.
12. Американські трости. — Ковбок. (Казка). — Емігранти. — Дні нашої слави і нещасті. — Ціна ..... 15 цт.

Замовлені книжки виславимо відворотною поштою. Гроші належить прислати праз з замовленням. Срібних троний канадських і марок (стечів) не приймасьє.

Замовлення належить вислати на адресу

„SVOBODA“

83 Grand St., Jersey City, N. J.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ. Оголошення братських мітингів поміщують ся в часописи безплатно, але тільки один раз. Ті оголошення мусять бути в руках редакції найпізніше три дні перед виходом кождочасного числа. Оголошення братських балів, концертів, театральних представлень і т. п. забав приймають ся до друку по 5 центів від кождої друкованої стрічки. Належність за ті оголошення треба слати наперед.

РОДИМЦІ! СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ.

ДЛЯ ТИХ, ЩО ЧИТАЮТЬ ОГОЛОШЕННЯ.

За всі оголошення (адвертайзменти), поміщені в „Свободі“, редакція не відповідає. Хто замовляє щонесбудь з поміщуваних оголошень, нехай звертає ся просто на адресу тої фірми, яка оголошує ся; в „Свободі“ належить замовляти лише те, що „Свобода“ оголошує від себе. На се треба добре уважати.

Звертає ся увагу Вп. читачів нашої часописи, що, коли вони висилають замовлення до фірм оголошуючих ся в наші часописи, роблять се на власне ризико і редакція за се відвчати не може.

Адм. „Свободи“.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Катерина Ярецька пошукує свого брата. **ВАСИЛЯ ЯРЕЦЬКОГО**, з села Тарнавки (коло Романова), повіт Сянок, літ 30, уже 8 літ перебуває в Америці. Хтоби о ній знав, прошу дати знати на мою адресу: Kateryna Jarecka, c/o M. Lysiak, 31 E. 7-th St., New York, N. Y. 92-91.

Де є мій брат ГНАТ ПОЧИНОК, а село Вільна Горинська, повіт Шумський, Галич. Перебував перше роками в Мінській Віс. Хте би о ній знав, або він сам, зволить повідомити мене на адресу: Anna Poczynok, Box 24, Cobles, N. Y. 94

УВАГА!

В сих днях вийшов з друку новий величавий

КАЛЕНДАР

на р. 1915. з іменами сьвятих і сьвятами нового і старо-руського стилю, окрашений гарними видами з Руської Колонії в Мільві, Н. Дж.

Календар сей вишлемо кождому, хто пришле свій адрес і 4 цт. стемпсів на поштову пересилку.

THE EUROPEAN COLONIZATION CO.

Millville, N. J.

ВІЙНА! ВІЙНА! ВІЙНА!

За 20 центів вишлемо Вам 50 гарних фотографічних образків з війни з Росією, Францією, Німеччиною, Австро-Угорщиною і Англією.

Гроші висилайте моні-ордером або марками до:

BRATZ,

1780 WASHINGTON AVE. NEW YORK, N. Y.

Повідаю Вп. Родимців про наш волинний склад і гуртову продажу

Бриндзі

Замовлені виславля на адресу:

J. FERENC,

490 E. 74 Street. New York, N. Y.

КУПУЙТЕ!

Календар Українського Голосу на 1915 рік.

Крім часті календарної багато оповідань, наукових статей, порадник лікарський, ветеринарний, богато гумористичні і т. д.

Хочете знати як почалась велика європейська війна і як вона провадилась дотепер, які битви відбувались в нашій рідній країні Галичині і в інших він тепер положено під Москвою? Нуліть собі календар „Українського Голосу“, на 1915 рік.

Читаче в ній виїсно всіх воюючих держав, всіх воєнних вождів, всіх пануючих, поміщені міста і села майже в цілій Європі і т. д.

Ціна календаря 50 ц.

Замовляйте на адресу:

„UKRAINSKYJ HOLOS“

P. O. Box 3626. Winnipeg, Man., Can.

[illegible]